

2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/418
Toplantı Tarihi/Sayısı : 07.08.2025/63
Karar Numarası : 2025/507
Başvuran : E.Ü.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Tarsus 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi :
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, bulunduğu ceza infaz kurumunda sağlık hizmeti alamadığı, yaşadığı epilepsi krizleri, kasılmalar ve kalp çarpıntılarının bilinçli olarak müdahale edilmediği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

- a. Kronik hastalıkları ve sakatlıklarından dolayı yüksek oranlı engelli olduğunu,
 - b. Epilepsi krizleri, kasılmalar, kalp çarpıntısı ve geçici felç yaşamasına rağmen Kurum hekiminin kasıtlı olarak müdahale etmediğini,
 - c. Hekimin Kurum yönetimini de yanlış yönlendirerek sağlık hizmeti almasını engellediğini,
 - ç. Kurum hekiminin kendisine karşı olumsuz tavırlar içinde olduğunu ve telifisi mümkün olmayan bir takım kalıcı sağlık sorunları yaşayabileceğini,
 - d. Vücudunun sol tarafını 20 gündür hissetmediğini, buna karşın hiçbir müdahale yapılmadığını, iddia etmektedir.
3. Muhatap Tarsus T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü yazılı cevabında özetle:
- a. Başvuranın 28/11/2023 tarihinde asayiş ve güvenlik sebebiyle Kuruma nakil geldiğini,
 - b. Kurumda kaldığı süre içerisinde görevli aile hekimi tarafından muayene edilerek 44 defa reçete düzenlendiğini,
 - c. İleri tetkik ve tedavisi için 17 defa hastaneye sevk işlemi yapıldığını,
 - ç. Hastane sevkine gitmeyeceğine ve ilaçlarını almayacağına dair 8 defa dilekçe verdiğini,
 - d. Halihazırda başvuranın gastroenteroloji, fizik tedavi, beyin cerrahisi ve diş polikliniklerine sevk

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

planlamalarının yapıldığını ve tedavi sürecinin devam ettiğini,

e. Başvuranın Kurumda kaldığı süre içerisinde bu güne kadar 80 adet talep ve şikayet dilekçesi sunduğunu, dilekçelerinin işleme alınarak ilgili mercilere gönderildiğini,

f. Kurum personeline karşı sürekli olumsuz sözler sarf ettiği için 14 defa disiplin cezası verildiğini,

g. Birkaç defa ilaç içmek suretiyle intihar girişiminde bulunduğunu ve müdahale edilerek tedavisinin yaptırıldığını,

belirtmiştir.

4. Başvuran Muhatap Kurumun yazılı görüşüne karşı cevap sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesi şöyledir: "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.*"

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Başvuru konusunun özü, sağlık hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

12. Anayasa'nın "Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması" başlıklı 56'ncı maddesi şöyledir: *"Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir. Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir. Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir."*

13. 13/10/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri" başlıklı 71'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir: (1) *Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirilir."*

14. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), mahpuslara yeterli tıbbi bakımın sağlanmamasının asgari eşiği aşan düzeyde kötü muamele oluşturabileceğini belirtmiştir (AİHM, Wenerski/Polonya, B. No: 44369/02, 20/1/2009, para. 58). Mahkeme, tıbbi bakımın eksik veya yetersiz olduğunun belirlenmesi hususunda bilirkişi raporu gibi delillere yeteri kadar atıfta bulunulmasını aramaktadır (AİHM, Krivolapov/Ukrayna, B. No: 5406/07, 2/10/2018, para. 76).

15. Kişinin fiziksel refahı ve kişiye sunulacak tıbbi koruma devletin pozitif yükümlülüklerindendir. Mahpusların özgürlüğünden alıkonulmanın doğasından kaynaklanan zorlukların dışında zorluk ve sıkıntı yaşamaması, insan onuruna uygun bir şekilde sağlıklarının korunması ve gereken tedavi hizmetlerine tam ve zamanında erişebilmesi gerekmektedir (AİHM, Kudla/Polonya, B. No: 30210/96, 26/10/2000, para. 94).

16. Ceza infaz kurumunda tutulan mahpuslar bakımından Anayasanın 17'nci maddesi devlete, kişilerin insan onuru ile bağdaşır koşullarda tutulmalarını sağlama ve infazın yöntemi ile infaz sürecindeki davranışların mahpusları ceza infaz kurumunda kalma dolayısıyla zorunlu olarak ortaya çıkan sıkıntı ve üzüntü seviyesinden daha fazla bir ıstıraba maruz bırakmama pozitif yükümlülüğünü yüklemektedir (AYM, Mete Dursun, B. No: 2012/1195, 18/11/2015, para. 87).

17. Özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin hasta olmaları durumunda devletin kontrolü altında tuttuğu bu kişilere gerekli tıbbi yardımı sağlama yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu yükümlülüğün hiç veya gerektiği gibi yerine getirilmemesi sonucunda kişinin yaşamı veya vücut bütünlüğü bakımından tehlike arz eden acil bir duruma, ağır veya uzun süreli bir acı çekmesine sebebiyet verilmiş olması, belirtilen sonuçlar ortaya çıkmamakla birlikte

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

kişinin tıbbi yardımdan mahrum kalmış olması nedeniyle yaşadığı stres, huzursuzluk veya aşağılanma hissinin - *olayın kendine has koşulları çerçevesinde*- insan haysiyeti ile bağdaşmayan muamele düzeyine ulaşacak ciddiyette olması hâlinde Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasının ihlal edildiği kabul edilebilir. Bu kapsamdaki değerlendirmede kişinin özgürlüğünden yoksun bırakılmasına bağlı dezavantajlı konumunun da dikkate alınması gerekir (AYM, *Hayati Kaytan*, B. No: 2014/19527, 16/11/2016, para. 44).

18. Başvuran, kronik hastalıkları ve sakatlıklarından dolayı ağır engelli olduğunu, epilepsi krizleri, kasılmalar, kalp çarpıntısı ve geçici felç yaşadığını fakat Kurum hekiminin kasıtlı olarak müdahale etmediğini, Kurum yönetimini de yanlış yönlendirerek sağlık hizmeti almasını engellediğini, 20 gündür vücudunun sol tarafını hissetmediğini fakat hiçbir tıbbi müdahalede bulunulmadığını iddia ederek ilgililer hakkında soruşturma açılmasını ve sağlık hizmetine erişiminin sağlanmasını talep etmiştir.

19. Muhatap Kurum, başvuranın Kurumda kaldığı süre içerisinde görevli aile hekimi tarafından muayene edilerek 44 defa reçete düzenlendiğini, ileri tetkik ve tedavisi için 17 defa hastaneye sevk edildiğini, başvuran tarafından 8 defa hastane sevkine gitmeyeceğine ve ilaçlarını almayacağına dair dilekçe verildiğini, halihazırda ilgili polikliniklere ve dış polikliniğine sevk planlamalarının yapıldığını ve tedavi sürecinin devam ettiğini belirtmiştir. Muhatap Kurum tarafından sunulan evraklar incelendiğinde, başvuranın Kurum aile hekimi tarafından bir çok defa muayene edilerek reçete düzenlendiği, yine Tarsus Devlet Hastanesi ve Mersin Üniversitesi Hastanesine defalarca sevk edilerek, nöroloji, fizik tedavi, dahiliye, beyin cerrahisi, algoloji, psikiyatri ve romatoloji polikliniklerinde muayene ve tedavi işlemlerinin yapıldığı, ilaç tedavisi uygulandığı, kronik rahatsızlıklarıyla ilgili belirlenen ilaçların düzenli şekilde reçete edildiği, başvuran tarafından ise zaman zaman sevk edildiği hastaneye gitmemek için dilekçe verildiği tespit edilmiştir.

20. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri, konuya ilişkin içtihatlar ve sunulan belgeler çerçevesinde; Kurum aile hekimince başvuranın tedavisi için gerekli sevk işlemlerinin makul sürede yapılarak tedavisinin planlandığı, ilgili polikliniklere yönlendirildiği ve ilaçlarının temin edildiği, bazı rahatsızlıkları sebebiyle tedavi sürecinin halen devam ettiği, Kurum aile hekiminin kasten tedavi etmediği yönündeki iddiayı destekler belge bulunmadığı gibi sağlık hizmetine erişim bakımından muhatap Kuruma izafe edilebilecek kasıtlı veya kusurlu herhangi bir eylemin de söz konusu olmadığı, dolayısıyla kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/8/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr
İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No: